

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **Generali Pojišťovna, a. s.**, se sídlem Praha 2, Bělehradská 299/132, zastoupené Mgr. Jiřím Bártou, LL.M., advokátem se sídlem Praha 8, Na Sypkém 89/7, proti žalovanému **Ministerstvu kultury**, se sídlem Praha 1, Maltézské náměstí 471/1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 7. 2011, č. j. 3 A 90/2010 – 116,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ministra kultury ze dne 26. 5. 2010, č. j. MK 7828/2010 OLP, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva kultury ze dne 14. 1. 2010, č. j. MK 672/2010 OPP. Prvostupňovým rozhodnutím byl, postupem dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o státní památkové péči“) prohlášen kulturní památkou soubor věcí secesního rodinného domu „Anička“ č. p. 492 na Gočárově třídě v Hradci Králové, sestávající se z objektu rodinného domu č. p. 492, spolu s pozemkem p. č. st. 574, na kterém se stavba rodinného domu nachází, to vše v k. ú. Hradec Králové (dále jen „vila Anička“). Městský soud žalobu rozsudkem ze dne 27. 7. 2011, č. j. 3 A 90/2010 – 116, zamítl.

V odůvodnění rozsudku městský soud nejprve velmi podrobně zrekapituloval obsah rozhodnutí žalovaného i obsah správního spisu. Uvedl, že předcházející rozhodnutí Ministerstva kultury v této věci bylo zrušeno jeho rozsudkem ze dne 18. 6. 2009, sp. zn. 11 Ca 159/2008, přičemž důvodem tohoto zrušení byly celkově nedostatky jeho odůvodnění, zejména pak absence

obligatorního vyjádření Magistrátu Hradce Králové. Dále městský soud konstatoval, že žalobce povětšinou pouze opakuje námitky, jež už byly vypořádány jak v novém rozhodnutí žalovaného, tak i ve zmiňovaném předcházejícím rozsudku.

V rámci vypořádání jednotlivých žalobních námitek městský soud nejprve odmítl argumentaci žalobce, dle které Ministerstvo kultury ani ministr **nevyložili, proč se při svém rozhodování odchýlili od negativních stanovisek Krajského úřadu Královehradeckého kraje a Magistrátu města Hradce Králové.** Městský soud uvedl, že v tomto případě se nejedná o závazná stanoviska ve smyslu ustanovení § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ale o stanoviska vydaná dle ustanovení § 154 správního řádu. Toto stanovisko (reflektující zájem místa, kde se posuzovaná nemovitost nachází) musí být při rozhodování vzato na zřetel (což se i stalo), Ministerstvo kultury jím ale není vázáno. Argumentoval-li žalobce tím, že zmiňovaná stanoviska vycházejí z lepší znalosti místních poměrů, městský soud uvedl, že sám žalobce tento argument zpochybnil svým tvrzením, že v důsledku medializace věci začala řada místních osob hájit architektonické hodnoty *vily Anička*; to samo o sobě zpochybňuje znalost místních orgánů o potřebách jejich občanů a koresponduje to též s tím, co o názoru veřejnosti na danou věc uvádí ve svém rozhodnutí ministr.

K tvrzené **nepřezkoumatelnosti obou správních rozhodnutí** městský soud uvedl, že posouzení, zda jde v konkrétním případě o stavbu splňující podmínky pro prohlášení za kulturní památku, zahrnuje z povahy věci vždy jistou míru subjektivního hodnocení; není tedy nezbytně nutné vypořádat bezezbytku každé tvrzení uvedené v jednotlivých stanoviscích. Stanovisko Magistrátu města Hradce Králové ze dne 5. 10. 2009, stejně jako vyjádření Krajského úřadu Královehradeckého kraje ze dne 8. 10. 2009 (potažmo 8. 3. 2007), byla v odůvodnění rozhodnutí dostatečně vypořádána. Za nepřezkoumatelnost nelze považovat ani fakt, že se druhostupňové rozhodnutí při vypořádání námítka porušení zásady ochrany dobré víry a předvídatelnosti rozhodování, odvolává na předcházející zrušující rozsudek. Ministr zde vycházel z právního názoru vysloveného soudem a v jeho intencích dovodil, že v dané věci jde o proces související s vývojem a změnami území, přičemž nelze očekávat, že nebyla-li konkrétní stavba dosud posuzována z hledisek památkové péče, nemůže se tak stát v budoucnosti. Stejně tak oba správní orgány nepochybily, pokud při hodnocení záměru žalobce s dalším nakládáním s *vilou Anička* konstatovaly (opět v intencích názoru městského soudu), že z hledisek posuzování znaků kulturní památky dle ustanovení § 2 zákona o státní památkové péči jde o kritérium irelevantní. V této souvislosti městský soud poukázal též na souladnou judikaturu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 106/2002 - 108).

Pokud jde dále o námitku žalobce, že **změny okolí i objektu samotného lze, z hlediska památkové péče, vnímat negativně,** městský soud konstatoval, že tyto negativní vlivy Ministerstvo kultury uznalo, současně však zdůraznilo, že zásadní architektonické prvky stavby zůstaly zachovány (což i blíže konkretizovalo), přičemž současně nebyla výrazně snížena kulturní a architektonická hodnota objektu. Zde městský soud odkázal na konkrétní části odůvodnění prvostupňového i rozkladového rozhodnutí. Dále se městský soud vyjádřil k námitce, dle které **vila Anička již v současnosti nezapadá do dané lokality, a to zejména s ohledem na její prostorové oddělení od okolních vil a převažující okolní blokovou zástavbu.** Zde městský soud konstatoval, že v přecházejícím správním řízení šlo jen o posouzení kulturní hodnoty konkrétní stavby; žalobcem namítané skutečnosti by tak mohly mít pro věc pouze nepřímý význam, a to například za situace, kdy v důsledku nové výstavby v blízkosti posuzované stavby dojde ke snížení její urbanistické hodnoty, pro kterou by jinak měla být prohlášena kulturní památkou. Ministerstvo kultury i ministr ve svých rozhodnutích (na str. 8 respektive str. 13) vyložili, proč tento názor nesdílí. Žalobou napadené rozhodnutí stojí

na názoru, že *vila Anička* představuje dotek původní vilové čtvrti s okružní Gočárovou třídou (lemovanou převážně novější blokovou zástavbou), v čemž jsou spatřovány její umělecké hodnoty. Tento závěr koresponduje i s odborným vyjádřením prof. K. Pokud jde dále o výhrady žalobce k **posouzení stavebně technického stavu vily**, městský soud uvedl, že žalovaný (potažmo ministr) vycházel z právního názoru vysloveného v jeho předchozím (zrušujícím) rozsudku. V tomto rozsudku městský soud zaujal názor, že ve správním řízení zohledněné posudky se v popisu stavu a závad nemovitosti zásadně neliší, rozcházejí se víceméně v hodnocení míry závažnosti poruch a závad. Ani znalecký posudek Pavla Brousila (předložený žalobcem) nevyznívá tak, že by stavebně technický stav objektu bránil jeho prohlášení za kulturní památku. Otázka, do jaké míry lze zjištěné poruchy odstranit, není pro posouzení možnosti prohlášení *vily Anička* za kulturní památku rozhodující. Význam by tato skutečnost měla pouze tehdy, pokud by aktuální stav nemovitosti takové prohlášení vylučoval, což však prokázáno nebylo; nebylo proto nutné opatřovat ani další znalecký posudek k této otázce.

Dále se městský soud vyjádřil k námitce, dle které se správní orgány **nevypořádaly s vyjádřeními Ing. arch. A., prof. Š., Ing. arch. K., Ing. arch. S. a otevřeným dopisem M. S.** (správně „*Sb.*“ – toto jméno je nesprávně uvedeno v rozhodnutí žalovaného, napadeném rozsudku i kasační stížnosti – pozn. NSS). Městský soud konstatoval, že žalobcem zmiňované podklady obě rozhodnutí reflektují (str. 3 – 4, respektive str. 3 – 5). Ve všech případech tato vyjádření vyznívají v podstatě tak, že *vila Anička* již v současné době do dané lokality urbanisticky nezapadá, po provedených úpravách již není architektonicky autentická a nedosahuje kvalit kulturní památky. Dle názoru městského soudu nicméně Ministerstvo kultury i ministr obsah těchto vyjádření řádně vypořádali (zde soud opět poukázal na konkrétní pasáže v odůvodnění obou rozhodnutí), přičemž jejich obsah vyvrátili vždy tak, že u jednoho každého stanoviska uvedli důvody, proč zastávají názor odlišný.

Žalobou byla dále namítána **absence analýzy vlivu provedených rekonstrukcí na kulturní hodnotu vily**. K tomu městský soud uvedl, že se Ministerstvo kultury vlivem stavebních úprav na stavebně technický stav budovy zabývalo, přičemž v něm neshledalo překážku pro prohlášení objektu za kulturní památku. Městský soud upozornil, že požadavek na tuto analýzu byl vznesen až v soudním řízení; její zadání však není nutné, neboť tento aspekt věci byl dostatečně posouzen v rámci správního řízení, kde byly dostatečně popsány zachované architektonické prvky budovy. Ty byly hodnoceny z hlediska toho, zda vykazují kulturní hodnotu.

Dále se městský soud vypořádal s žalobní námitkou, dle které **správní orgány nezdůvodnily, proč si ve věci vyžádaly posudek Národního památkového úřadu**. Městský soud k tomu uvedl, že zákon Ministerstvu kultury ukládá *povinnost* opatřit si některé podklady (vyjádření příslušného krajského úřadu a obce s rozšířenou působností - § 3 odst. 1 zákona o státní památkové péči); dává mu též *možnost* opatřit si další posudky od odborných, vědeckých a uměleckých organizací (§ 1 odst. 2 vyhlášky č. 66/1988 Sb.). Je tedy na jeho úvaze, zda si obstará i tyto fakultativní podklady. Učiní tak, shledá-li to potřebné pro řádné zjištění skutkového stavu věci – nemůže tak jít o porušení principu ekonomie správního řízení. Pokud jde o stanoviska obligatorní, ta, z povahy věci, vyjadřují sice zcela legitimní, přece však omezené, zájmové hledisko, a sice pohled z místa, kde se posuzovaný objekt nachází.

Dále se městský soud vyjádřil k okruhu žalobních námitek, kterými bylo namítáno porušení zásad správního řízení. Pokud jde o namítané **porušení zásad materiální ekvity a legitimního očekávání**, zde městský soud konstatoval, že požadavek na dodržování jednotné linie rozhodování ve srovnatelných případech je zcela legitimní, nelze však odkazem na výsledky hodnocení jiných objektů vyvracet důvody, na nichž stojí posuzování v této konkrétní věci. V posuzovaném případě bylo shromážděno značné množství odborných vyjádření a stanovisek,

kteří význam *vily Anička* z hlediska její památkové hodnoty posuzovaly značně rozdílně. Správní orgány byly proto nuceny provést hodnocení těchto podkladů v souladu s obecnými zásadami správního řízení. Dle názoru městského soudu bylo toto hodnocení provedeno v souladu s principem volného hodnocení důkazů, neboť oba správní orgány vycházely jak z podkladů předložených vlastníkem vily, tak i ze stanoviska Národního památkového ústavu a z podkladů, které si samy vyžádaly; jejich hodnocení lze považovat za dostatečné, přesvědčivé a logické a nejde proto o výraz libovůle, jak se domnívá žalobce. K namítanému **porušení zásady materiální pravdy**, kdy žalobce namítal nepoužitelnost posudku o stavebně technickém stavu nemovitosti, vypracovaného (na základě žádosti ministerstva) Ing. V., městský soud uvedl, že posouzení tohoto stavu nebylo z hlediska předmětu řízení zásadní. Technický stav nemovitosti byl dostatečně zřejmý již ze znaleckého posudku Pavla Brousila i z toho, že stavba je v reálném čase plně využívána. Pokud žalobce poukazoval na fakt, že Ing. V. není znalcem a jeho posudek nebyl zadán zákonem předvídaným způsobem (§ 56 správního řádu), městský soud aproboval názor ministra, že Ing. V. je pro podání takového posudku odborně způsobilý; jeho posudek pak byl vzat za podklad pouze jako odborné vyjádření (nikoliv znalecký posudek), což správní řád v ustanovení § 50 umožňuje. Posouzení stavebně technického stavu *vily Anička* směřovalo pouze ke zjištění, zda aktuální stav nemovitosti nevyklučuje její prohlášení za kulturní památku; na to znalecký posudek Pavla Brousila dává dostatečnou odpověď. Žalobci městský soud nepřisvědčil ani v jeho tvrzení o **porušení principů dobré víry, oprávněných zájmů, legitimního očekávání a principu proporcionality**. Zde žalobce poukazoval na fakt, že již od roku 2000 do posuzované nemovitosti systematicky investuje finanční prostředky, přičemž jeho snahy o nahrazení stavby *vily Anička* se nesetkaly s negativním vyjádřením ostatních orgánů památkové ochrany a jsou podporovány i magistrátem. Městský soud zde odkázal na to, co již uvedl v přecházejícím rozsudku, a sice, že proces posuzování kulturní, architektonické a urbanistické hodnoty, v souvislosti s jejich památkovou ochranou, je proces v čase proměnlivý, stejně jako se v čase, v souvislosti s vývojem a změnami v území, mění kulturní význam posuzovaných věcí. Ze zákona nelze dovodit jakékoliv oprávnění vlastníka nemovitosti, aby byla v režimu uvedeného zákona posouzena jeho stavba v situaci, když jsou například posuzovány stavby okolní, či aby například bylo do budoucna u jakékoliv stavby deklarováno, že nikdy za kulturní památku prohlášena nebude. Proto skutečnost, že o předmětné vile nebylo dosud rozhodováno, nemůže vést bez dalšího k tomu, že jen pro to je postup žalovaného nezákonný a nejsou splněny podmínky pro prohlášení vily za kulturní památku. Jde o střet obecného zájmu na ochraně kulturních památek a individuálního zájmu vlastníka na užívání nemovitosti dle jeho představ. Je-li dostatečně prokázán veřejný zájem na omezení vlastnického práva (zde je zákonným důvodem existence památkové hodnoty posuzovaného objektu), musí je vlastník strpět. Samotný fakt, že vlastník s tímto omezením nepočítal a provedl i investice, které mohou být prohlášením stavby za kulturní památku zmařeny, nemohou vést k rezignaci na památkovou ochranu objektu, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky.

Městský soud se dále vyjádřil k tvrzené nesprávnosti závěrů ministerstva i ministra o **významu a historické a umělecké hodnotě vily Anička**. Pokud jde o žalobcem namítanou otázku **urbanistického záměru J. G. v dané lokalitě**, městský soud uvedl, že tato otázka nemá v dané věci zásadní význam; podstatná jsou kritéria vyplývající z ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, tedy prokázání skutečnosti, zda vila je významným dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projev tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro její umělecké hodnoty. Uvedl nicméně, že J. G. v rámci urbanistické koncepce existující vilovou zástavbu respektoval. Dále se městský soud vyjádřil k žalobní námitce vyjadřující nesouhlas s tím, jak se z obou správních rozhodnutí podává posouzení **otázky unikátního souboru vil, jehož má být vila Anička součástí, včetně tvrzené jedinečnosti tohoto objektu**; žalobce tvrdil, že Ministerstvo kultury vyzdvihuje hodnotu dané lokality (souboru vil, k nimž má *vila Anička*

náležet), nezabývá se však hodnotou vily jako takové. S tímto tvrzením vyjádřil městský soud nesouhlas s tím, že na str. 7 prvostupňového rozhodnutí jsou konkrétně popsány jednotlivé prvky stavby, v nichž je spatřována ona jedinečnost. Žalobci nepřisvědčil ani v jeho pochybnostech o příslušnosti posuzované vily k souboru vil, kdy žalobce tvrdil, že samotný soubor je souborem značně nesourodým. Městský soud uvedl, že nevidí důvod, proč by ministerstvo nemohlo poukázat na 14 vil v bezprostředním okolí *vily Anička*, a to za situace, kdy zde prostorová kontinuita skutečně existuje – posuzovaná vila tvoří předěl mezi blokovou prvorepublikovou zástavbou a vilovou čtvrtí. Samotné prostorové navázání na vily v sousedství ministr řádně vyhodnotil na str. 11 svého rozhodnutí a městský soud se s tímto hodnocením ztotožňuje. Městský soud nepřisvědčil žalobě ani v rozporované **otázce kombinace stylů**, kdy žalobce namítal, že taková kombinace není sama o sobě zárukou vysoké umělecké hodnoty, přičemž ministerstvo nevyložilo, proč by tomu tak mělo být. Zde městský soud opět poukázal na konkrétní části odůvodnění prvostupňového rozhodnutí i rozhodnutí odvolacího (str. 7 respektive str. 7 a 8), kde se na specifičnost spojení uplatňovaných prvků a stylů poukazuje. V rámci této skupiny žalobních námitek žalobce též namítal **rozpor v hodnocení významu stavitele vily, J. P.**, kdy prvostupňové rozhodnutí vyzdvihuje jeho autorství, zatímco rozhodnutí druhostupňové uvádí, že jeho význam není pro prohlášení *vily Anička* za kulturní památku podstatný. K tomu městský soud odkázal na konkrétní pasáže prvostupňového rozhodnutí (s. 9 a 15) s tím, že zde autorství jmenovaného stavitele bylo vzato v potaz, nebylo však hlavním důvodem, pro který byla existence kulturní hodnoty vily shledána. Ve zbytku odůvodnění se městský soud konečně vypořádal též s argumentací žaloby navozující **srovnání aplikované úpravy s úpravou evropskou**.

Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností opírající se o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř.“).

Stěžovatel nejprve v obecné rovině vyjadřuje **nesouhlas s názorem městského soudu, že správní orgány postupovaly v souladu s procesními předpisy a své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodnily**. Uvádí, že se městský soud k některým žalobním námitkám vůbec nevyjádřil; nesouhlasí též s jeho názorem, že správní orgány přesvědčivě objasnily, proč dospěly k jinému názoru, než plyne z vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a Magistrátu města Hradce Králové, vydanými ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona o státní památkové péči. Dle stěžovatele městský soud též nesprávně posoudil otázku, zda prvostupňové správní rozhodnutí splňuje požadavky ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, zejména pokud jde o vypořádání jednotlivých argumentů a návrhů stěžovatele.

Stěžovatel dále městskému soudu vytýká, že ve svém rozsudku **nezohlednil porušení principu proporcionality a principu ochrany oprávněných zájmů dotčených osob** v předcházejícím správním řízení. Dle jeho názoru k porušení těchto principů došlo tím, že jeho návrhy na kompromisní řešení, které by alespoň částečně odpovídalo záměru stěžovatele, jakožto vlastníka nemovitosti, na užívání předmětného objektu v souladu s jeho představami, byly ve správním řízení bez dalšího odmítnuty jako irelevantní; městský soud pak nesprávně tento postup aproboval. Stěžovatel má též za to, že z obou správních rozhodnutí je zřejmé **porušení principu správního uvážení a základních zásad správního řízení**. Konkrétně jde o **zásadu materiální ekvity a legitimního očekávání** (§ 2 odst. 4 správního řádu). K porušení těchto zásad dle stěžovatele došlo tím, že se ministerstvo i ministr bezdůvodně odchýlili od stávající rozhodovací praxe, což stěžovatel v žalobě doložil – městský soud k tomu však vůbec nepřihlédl. Dále stěžovatel namítá **porušení zásady materiální pravdy** (§ 3 správního řádu), neboť obě správní rozhodnutí nevycházejí z dostatečně objektivních a nestranných informací. Zde stěžovatel poukazuje na fakt, že Ing. V. nebyl ustanoven znalcem; jeho posudek je navíc

z odborného hlediska zmatečný. Správní orgány z něj přesto vycházely, zatímco znalecký posudek předložený stěžovatelem nesprávně interpretovaly a rozpornost některých závěrů, plynoucích z obou znaleckých posouzení, neodstranily zadáním nezávislého znaleckého posudku. Pokud jde o argumentaci vyplývající z vyjádření prof. Š., Ing. arch. S., Ing. arch. A., Ing. arch. K. a dr. P., zde se správní orgány omezily pouze na jejich citování bez toho, že by k nim zaujaly postoj, oponentní stanovisko, apod. Ve správním řízení bylo přihlédnuto jen k tomu, co podporovalo prohlášení *vily Anička* za kulturní památku, což je zřejmé i z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí na str. 5. Negativní stanovisko M. S. bylo odbyto s tím, že se k němu ministerstvo nemůže vyjádřit, neboť nemá k dispozici dopis, na který toto stanovisko reaguje. Z uvedených skutečností je zřejmý selektivní přístup správních orgánů obou stupňů k podkladům, přičemž městský soud tento deficit ve svém rozsudku zcela přehlédl. V rámci této skupiny kasačních námitek stěžovatel namítá též **porušení zásady dobré víry**, kdy v podrobnostech odkázal na argumentaci uvedenou na str. 11 a 12 žaloby. Uvedl, že prvostupňový orgán rezignoval na svou povinnost šetřit práva nabytá v dobré víře (§ 2 odst. 3 správního řádu) a na spolupráci s ostatními správními orgány, ve smyslu výkonu dobré správy, jak mu to ukládá ustanovení § 8 odst. 2 správního řádu. Porušení těchto zásad spatřuje v tom, že ministerstvo nezohlednilo již dříve vydané výstupy orgánů státní správy, čímž byla porušena očekávání spojená s ním, coby garantem jisté konzistence v přístupu státní správy k subjektům dotčeným jejich rozhodovací činností. Stěžovatel v dané lokalitě vyvíjí dlouhodobé investiční aktivity, a to s podporou místní samosprávy. Součástí těchto aktivit je i dlouhodobě plánovaná výstavba nového sídla stěžovatele, která je plně v souladu s původní Gočárovou koncepcí blokové zástavby, záměry města Hradce Králové, Královéhradeckého kraje i územním plánem. Tyto snahy se neseťkaly ani s negativními vyjádřeními ostatních orgánů na úseku státní památkové péče. Stěžovatel, veden těmito skutečnostmi, provedl nevratné investiční kroky, které jsou prohlášením *vily Anička* za kulturní památku zmařeny. Stěžovatel uznává, že památková ochrana je procesem, jehož hlediska a kritéria se mohou časem proměňovat, zde však nenalézá pro takový postup oporu. Nedošlo totiž ke změně skutkových okolností ani poměrů v lokalitě (obě správní rozhodnutí alespoň nic takového netvrdí), přičemž orgány státní památkové péče (včetně Národního památkového ústavu) se v minulosti kladně vyjádřily k záměru stavby administrativních budov v lokalitě *vily Anička*. Teprve po roce 2007, poté, co byla celá kauza medializována, zaujal Národní památkový ústav stanovisko zcela opačné, tedy podporující památkovou ochranu vily. Dle názoru stěžovatele měly k těmto skutečnostem správní orgány při svém rozhodování přihlédnout; pokud tak neučinily, měl tak postupovat alespoň městský soud. Stěžovatel upozorňuje, že v jím blíže konkretizovaných případech, kde byla situace obdobná, žalovaný pečlivě vážil zájem na památkové ochraně na straně jedné a zájmy vlastníků nemovitostí na straně druhé, a to dokonce s pozitivním výsledkem pro vlastníka. Jelikož tak nepostupoval i v případě stěžovatele, jde zjevně o selektivní přístup, který atakuje jeho legitimní očekávání. Městský soud přitom nesprávně odbyl tuto argumentaci tvrzením o její irelevantnosti s tím, že tyto aspekty věci jdou mimo působnost žalovaného. Nesprávně přitom argumentoval i rozsudkem Nejvyššího správního soudu, který na tuto konkrétní otázku nedopadá. Rovněž argumentace rozsudkem městského soudu není případná, neboť ten problematiku nepřipustně zjednodušuje, ve smyslu rezignace na shora zmiňované zásady a principy správního řízení.

Dále stěžovatel namítá, že **městský soud nezohlednil v žalobě vytýkaná procesní pochybení ve správním řízení**. Konkrétně jde o otázku Gočárový koncepce a rozporu současného stavu s jejím původním účelem, argument „unikátního souboru vil“, či otázku stavebních úprav. Ministerstvo ani ministr se dostatečně nevyřídili též s otázkou stavebních úprav, argumentem kombinace stylů, jakož i argumentem zpochybňované jedinečnosti vily (městský soud nepochopitelně vyzdvihuje údajnou přínaléžitost vily do unikátního souboru vil, ač případné unikátní soubory věcí mají být chráněny nástroji plošné památkové ochrany území). Nevypořádán zůstal i sporný význam stavitele P. Rovněž zůstala opomenuta otázka srovnání

problematiky s evropskou úpravou, kdy se městský soud vůbec nevypořádal se stěžejní argumentací, týkající se nutnosti splnění požadavku „*nezanedbatelné míry kvality věci*“. V této souvislosti městský soud pominul i argument stěžovatele, že o nedostatku význačnosti *vily Anička* svědčí rovněž fakt, že nebyla zařazena ani do publikace *Slavné vily Královéhradeckého kraje*. Nad vydáním této publikace i celého projektu *Slavné vily Čech, Moravy a Slezska* převzalo patronát právě Ministerstvo kultury. Soud se však s poukazem na tento další ze symptomatických příkladů nepředvídatelnosti absolutně žádným způsobem nevypořádal. Pro dokreslení stavu věci stěžovatel uvádí, že jeden ze spoluautorů zmiňované publikace - J. Falta, byl tím, kdo za Národní památkový ústav dal nejprve souhlas se záměrem demolice *vily Anička* (a následného rozvoje předmětného území), po podání podnětu na prohlášení vily kulturní památkou však jménem Národního památkového ústavu náhle změnil stanovisko a setrvává nyní na názoru o nutnosti prohlásit vilu kulturní památkou.

Dále stěžovatel namítá **absenci znaleckého posudku stran posouzení hodnot *vily Anička*, hodných památkové ochrany**. Jednotliví experti a instituce se v této otázce výrazně rozcházejí a použitelné není ani stanovisko Národního památkového ústavu. To totiž nepředstavuje nezávislé hodnocení věci (jde o příspěvkovou organizaci Ministerstva kultury); nemůže též převážit nad názorem dvou orgánů státní památkové péče (krajský úřad, magistrát), vyjádřeným v jejich stanoviscích, vydaných dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o státní památkové péči.

Kasační stížností je namítána též **nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku**. Dle názoru stěžovatele městský soud nezohlednil absenci důvodů pro klasifikaci *vily Anička* kulturní památkou a pouze povrchně vypořádal argumentaci stěžovatele v replice (str. 12 až 13 rozsudku).

Konečně stěžovatel namítá též **neobjektivitu rozhodování městského soudu**, neboť ten odkazuje na medializované petiční akce některých občanů, podporujících prohlášení *vily Anička* kulturní památkou, coby důvodu oslabení argumentace stěžovatele o významu stanovisek Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a Magistrátu města Hradec Králové. Tyto skutečnosti, dle názoru stěžovatele, o ničem relevantním nevypovídají a soud by neměl připustit, aby takové okolnosti mohly ovlivnit jeho rozhodnutí.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v nich uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se z povahy věci zabýval nejprve kasačními námitkami, jimiž je tvrzena **nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu** [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť principiálně platí, že pouze přezkoumatelné rozhodnutí lze podrobit přezkumu v intencích kasačních tvrzení.

Tvrzení o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud nesdílí. Je především nutno uvést, že městský soud se daným případem zabýval velmi podrobně a pečlivě, přičemž se vypořádal se všemi relevantními žalobními námitkami a argumentačními pozicemi stěžovatele. Tvrzení stěžovatele, že se městský soud k některým žalobním námitkám vůbec nevyjádřil, je nejen zcela obecné, ale neodpovídá ani obsahu odůvodnění napadeného rozsudku.

Tvrdí-li pak stěžovatel konkrétně, že soudem nebyla zohledněna absence důvodů pro klasifikaci *vily Anička* coby kulturní památky, lze ho odkázat zejména na tu část odůvodnění napadeného rozsudku, kde městský soud zmiňuje zachování zásadních architektonických prvků posuzované stavby s tím, že i přes reálně existující negativní vlivy zůstává architektonická hodnota vily zachována (str. 18); dále na vypořádání námítky, dle které byla pomínuta odborná vyjádření a reakce na otevřený dopis, podporující jeho náhled na posuzovanou stavbu (str. 21), či na argumentaci městského soudu ke čtvrté skupině žalobních námitek, kde se soud vypořádával zejména s otázkou unikátnosti souboru vil v dané lokalitě (a příslušnosti *vily Anička* k tomuto souboru), jedinečností dané lokality, otázkou kombinace užitých stylů na stavbě, atd. (str. 25 až 28 rozsudku). Tvrdí-li stěžovatel dále, že městský soud jeho argumentaci uplatněnou v replice vypořádal na str. 12 a 13 rozsudku pouze zcela povrchně, zde je nutno upozornit, že jím zmiňovaná část odůvodnění rozsudku je částí narativní, kde městský soud pouze konstatuje obsah napadených správních rozhodnutí a procesní stanoviska jednotlivých účastníků v soudním řízení. V rámci samotného skutkového a právního hodnocení věci (str. 15, poslední odstavec a násl.) bylo i na tyto argumenty stěžovatele reagováno a byly řádně vypořádány. Není též pravdou, že městský soud opominul stěžovatelem tvrzené rozpory v hodnocení stavitele Pažouta v obou správních rozhodnutích; soud jasně konstatoval, proč zde stěžovatelem namítaný rozpor nevidí, a to opět s odkazem na příslušné části odůvodnění. Pokud se městský soud výslovně nevyjádřil k některému z dílčích argumentů (například stěžovatelem namítaná absence *vily Anička* v odborné publikaci, mapující významné vily v regionu, či spoluautorství konkrétní osoby - pracovníka Národního památkového ústavu – na této publikaci), zde je třeba stěžovatele upozornit, že „[p]řestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 - 130; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Lze tedy uzavřít, že rozhodnutí Městského soudu v Praze nepřezkoumatelností netrpí a není tak naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Pokud jde o zbývající kasační námítky opírající se o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nesprávné právní hodnocení věci) a § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (nezohlednění deficitů při zjišťování skutkového stavu věci a nesprávný způsob jeho vyhodnocení ve správním řízení), s ohledem na způsob, jakým je vedena kasační argumentace, jeví se být vhodné, neposuzovat tyto kasační důvody odděleně, nýbrž v kontextu jednotlivých stížnostních tvrzení.

Před vlastním vypořádáním těchto kasačních námitek považuje Nejvyšší správní soud za nutné zdůraznit, že městský soud nejen všechny žalobní námítky vypořádal (viz výše), ale učinil tak i s argumentací, s níž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Vzhledem k tomu, že smyslem kasačního přezkumu není zopakování toho, co bylo již správně řečeno v řízení před soudem prvé instance, postačí, pokud zdejší soud uvede u jednotlivých kasačních bodů nosné důvody, pro které shledává názor městského soudu správným, s případnou korekcí jeho některých dílčích závěrů a odkazem na aplikovatelnou judikaturu. Ve zbytku pak lze na přílehlavé a vyčerpávající odůvodnění městského soudu odkázat. Tento postup je odůvodněn též tím, že stěžovatel v kasační stížnosti prakticky opakuje svá tvrzení, uplatněná již v řízení o žalobě, na něž je napadeným rozsudkem věcně reagováno.

Stěžovatel především namítá, že **městský soud nesprávně aproboval závěry obou správních orgánů, pokud jde o důvody, pro které při svém rozhodování nevycházely z vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a Magistrátu města Hradce Králové,** vydaných ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona o státní památkové péči. Ponechá-li

Nejvyšší správní soud stranou, že tato námitka je formulována značně obecně, nelze přehlédnout, že s touto otázkou se městský soud vypořádal na str. 16 a 17 svého rozsudku, kde poukázal na fakt, že nejde o *závažná* stanoviska, ve smyslu ustanovení § 149 správního řádu; uvedl též důvody, pro které lze jejich relevantnost (i po stránce věcné) zpochybnit. Tento názor Nejvyšší správní soud sdílí, přičemž poukazuje i na fakt, že důvody, pro které Ministerstvo kultury, respektive ministr, neakceptovali názor vyslovený ve stanoviscích magistrátu a krajského úřadu, jsou přezkoumatelným způsobem uvedeny na str. 10 a 11 druhostupňového rozhodnutí. Další deficit odůvodnění (především prvostupňového) rozhodnutí spatřuje stěžovatel **v nedostatečném vypořádání svých argumentů a návrhů**; s ohledem na zcela obecnou formulaci této námitky se jí kasační soud nemohl věcně zabývat. Stěžovatel v rámci této skupiny námitek konečně tvrdí, že **městský soud nesprávně aproboval postup správních orgánů, které, bez věcného vypořádání, odmítly jako irelevantní jeho návrhy na přijetí kompromisního řešení**, které by alespoň částečně zohledňovalo jak zájem soukromého vlastníka, tak zájem veřejný. S touto argumentací se rozsudek městského soudu vypořádává zejména na str. 23 až 25 odůvodnění, přičemž *ratio decidendi* jeho argumentace stojí na názoru, že je-li dostatečně prokázána existence památkové hodnoty konkrétního objektu (tedy vykazuje-li vskutku znaky kulturní památky, definované zákonem), musí veřejný zájem na jeho ochraně převážet nad soukromým zájmem jeho vlastníka, a to i za situace, kdy vlastník takovou možnost nepředpokládal a bude to pro něj spojeno se zmařením dosud vynaložených investic. S tímto názorem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, přičemž blíže odkazuje na zmiňovanou část odůvodnění rozsudku, kde je tato otázka rozebrána podrobněji.

Z hlediska věcného posouzení otázky, zda *vila Anička* skutečně vykazuje znaky kulturní památky, stěžovatel namítá **porušení principu správního uvážení a základních zásad správního řízení**. Tvrdí, že se správní orgány bezdůvodně odchýlily od stávající rozhodovací praxe v obdobných věcech, čímž mělo dojít k porušení ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu. Zde se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje s názorem městského soudu, že požadavek, aby skutkově obdobné případy byly rozhodovány jednotným (tedy předvídatelným) způsobem, nelze vykládat tak, že převážilo-li v konkrétních případech hledisko zájmů vlastníka nemovitosti nad zájmem na ochraně památkové péče, musí orgán státní památkové péče při zjištění existence relevantních soukromých zájmů vlastníka takto postupovat ve všech případech. Takový postoj nejen odhlíží od konkrétních okolností té které věci, ale zcela přehlíží fakt, že posuzování míry historické, umělecké, vědecké a technické hodnoty konkrétních objektů je ze své podstaty vždy do jisté míry projevem subjektivního vnímání hodnotitelů; hodnotící kritéria jsou zde jen obtížně kvantifikovatelná a významný podíl zde má správní uvážení. Vzhledem k tomu, že oblast správního uvážení leží zásadně mimo rozsah přezkumné pravomoci správních soudů (s výjimkou, kdy došlo k překročení jeho mezí, nezohlednění některého ze zákonem předepsaných kritérií, či dokonce aтраhoval-li si správní orgán diskreci tam, kde to zákon nepředpokládá), je v těchto případech ze strany soudu na místě spíše zdrženlivý přístup (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, či ze dne 31. 7. 2007, č. j. 8 Afs 127/2005 - 71). To pochopitelně neznamená rezignaci na přezkum *zákonnosti* takového správního rozhodnutí; nic takového ovšem postupu městského soudu v dané věci vytýkat nelze.

Tvrzenou **absenci řádného porovnání zájmu na památkové ochraně na straně jedné a zájmů vlastníka nemovitosti na straně druhé**, coby výrazu selektivního přístupu k podkladům, spojuje stěžovatel též s **porušením zásady šetření práv nabytých v dobré víře** (§ 2 odst. 3 správního řádu) a v širším kontextu i **principu dobré správy** (§ 8 odst. 2 správního řádu). Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že městský soud tuto argumentaci pouze odbyl tvrzením o bezpředmětnosti záměrů vlastníka s dalším využitím posuzované stavby. Městský soud naopak (zejména na str. 25 odůvodnění) správně poukázal na fakt, že rozhodující pro (ne)prohlášení stavby za kulturní památku je zjištění (ne)existence hodnot uvedených

v ustanovení § 2 odst. 1 zákona o památkové péči; zákon jiná kritéria pro rozhodování v takové věci vskutku nestanoví. Odkázal-li v této souvislosti na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 A 106/2002 – 81, nešlo rozhodně o odkaz nepřipadný (jak tvrdí stěžovatel), neboť zdejší soud v tomto rozsudku jasně konstatoval, že pro prohlášení věci za kulturní památku je podstatné pouze naplnění zákonných důvodů, nikoliv však důvody, které toto správní řízení iniciovaly, či postoj vlastníka věci k takovému záměru. Ve věci, na kterou městský soud odkázal, se navíc jednalo o obdobnou situaci, kdy byl za památkově chráněný označen objekt, který jeho majitel zamýšlel demolovat. Pokud orgán státní památkové péče k tomuto postoji vlastníka nemovitosti nepřihlédl a zdejší soud takový postup z hlediska práva aproboval, byl odkaz městského soudu na tento rozsudek zcela případný. Fakt, že veřejný zájem, představovaný zde zájmem na ochraně dokladů historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti (projevy tvůrčích schopností a práce člověka, vykazující historické a umělecké kvality), musí v případě jeho prokázání převážet nad individuálním zájmem vlastníka věci vykazující tyto hodnoty, plyne ostatně jak z rozhodovací činnosti zdejšího soudu (viz například rozsudek ze dne 12. 5. 2004, č. j. 5 A 48/2002 – 40), tak i z rozhodování Ústavního soudu (viz například nález ze dne 23. 6. 1994, sp. zn. I US 35/94, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>). Nejvyšší správní soud konečně sdílí i názor městského soudu, že proces posuzování kulturních, architektonických a urbanistických hodnot v souvislosti s jejich památkovou ochranou je v čase proměnlivý a jednotlivá hodnotící kritéria a přístupy se tak mohou postupem času měnit. Z faktu, že určitý objekt nebyl dosud památkově chráněn, a proti (navenek deklarovanému) záměru vlastníka o jeho přestavbě či demolici nebylo ze strany příslušných orgánů dosud ničeho namítáno, nemůže založit legitimní očekávání, že k památkové ochraně takového objektu nemůže kdykoliv v budoucnu dojít. Posun v nahlížení na takový objekt přitom nemusí být nutně podmíněn změnami skutkových okolností (například poměrů v lokalitě, kde se objekt nachází), ale může pramenit i z posunu v náhledu na to, co je hodnota, kterou je třeba památkově chránit. Jde-li o výraz dynamiky společenského chápání těchto hodnot (nikoli o výraz libovůle orgánu památkové ochrany), nelze proti takovému postupu v principu ničeho namítat (k otázce možné změny dosavadní praxe správního orgánu v náhledu na posuzované otázky srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 43/2009 - 52).

V rámci této kasační námitky stěžovatel konečně namítá, že **ministerstvo kultury ani ministr nezohlednili již dříve vydané výstupy orgánů státní správy, které jím zamýšlené budoucí nakládání s vilou Anička nerozporovaly či přímo podporovaly**; i tím měl být porušen princip legitimního očekávání stěžovatele, potažmo obecný princip dobré správy. I s touto argumentací se městský soud v odůvodnění rozsudku vypořádal, když uvedl, že stanovisko Magistrátu města Hradce Králové ze dne 5. 10. 2009 i vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 8. 3. 2007, potažmo 8. 10. 2009, byla ve správních rozhodnutích vypořádána, a to s odkazem na konkrétní části odůvodnění těchto rozhodnutí. Kromě toho, nejde o vyjádření závazná - ministerstvo kultury k nim tedy musí obligatorně přihlédnout, nemusí však rozhodnout v jejich intencích. Nejvyšší správní soud se shoduje s názorem, že se žalovaný neomezil na pouhé konstatování obsahu těchto vyjádření, ale zaujal k nim konkrétní stanoviska. Kromě výše již zmiňovaného vypořádání argumentů nepřiměřeného zásahu do právní sféry vlastníka nemovitosti a tvrzeného porušení předvídatelnosti rozhodování veřejné správy, tak ministerstvo zcela konkrétně zareagovalo na tvrzení, že *vila Anička* není nikterak výjimečným reprezentantem stavební produkce své doby, což ji diskvalifikuje jako kulturní památku. K tomu ministerstvo uvedlo, že úkol památkové ochrany přesahuje ochranu jedinečných, prvotřídních památek, nýbrž má chránit také takové věci, které jsou pod tímto prahem obzvláštního svědectví vývoje země a lidí. Je podstatné, zda tyto věci mají nikoliv zanedbatelnou dokumentační hodnotu znaku uvedeného v zákoně; tento patrný vztah pak musí mít věc minimálně k jednomu v zákoně uvedenému znaku. Dle názoru ministerstva objekt *Anička* v žádném případě nepředstavuje ukázkou zcela nezajímavé čili utilitární architektury, ale

naopak architekturu velmi zajímavou a hodnotnou, s výraznými a dodnes vysledovatelnými urbanistickými návaznostmi a s akcentem pramene historického poznání a paměti místa. Na str. 11 až 12 prvostupňového rozhodnutí je taktéž konkrétně vypořádáno architektonické hledisko posuzované stavby, včetně popisu hodnotných architektonických znaků. Ministerstvo zde připustilo výhrady uvedené ve zmiňovaných vyjádřeních, týkající se znehodnocujících zásahů, jež vila vykazuje; dle jeho názoru však nejde o zásahy natolik intenzivní, aby vylučovaly prohlášení stavby za kulturní památku, což je v odůvodnění dále podrobněji rozvedeno. Taktéž se ministerstvo vypořádalo s názorem o odtržení vily Anička od okolní zástavby s tím, že změnou využití přiléhajících pozemků mohlo dojít ke ztrátám estetickým, či environmentálním (úbytek zelené plochy), nikoliv však ke ztrátě urbanistických návazností. Tyto závěry následně aprobovalo i druhostupňové rozhodnutí, a to zejména na str. 11 a 12 odůvodnění. Tuto skutečnost ostatně reflektoval i městský soud, který, s odkazem na konkrétní části prvostupňového i druhostupňového správního rozhodnutí, konstatoval, že ministerstvo i ministr dostatečně vyložili, proč, i přes nesporné negativní zásahy, nebyla výrazně snížena kulturní a architektonická hodnota posuzované vily. Uvedl také, že pro závěr, zda jsou v daném případě naplněny znaky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, bylo rozhodující posouzení kulturních hodnot samotné *vily Anička* s tím, že její zasazení do konkrétní lokality a případná příslušnost do konkrétního souboru staveb, má pouze nepřímý význam (podrobněji viz narativní část tohoto rozsudku). Z uvedeného je tedy zřejmé, že se městský soud otázkou zohlednění a vypořádání vyjádření podporujících stěžovatelův pohled na věc věcně zabýval; Nejvyšší správní soud jeho hodnocení věci plně akceptuje.

Pokud jde o kasační námitky, které městskému soudu vytýkají, že nesprávně posoudil otázku **dostatečnosti a správnosti zjištěného skutkového stavu věci ve správním řízení** (§ 3 správního řádu), stěžovatel zde především namítá, že se **správní orgány omezily pouze na konstatování obsahu stanovisek prof. Š., Ing. arch. S., Ing. arch. A., Ing. arch. K., dr. P. a vyjádření M. S. bez toho, že by k nim zaujaly jakýkoliv postoj**. K tomu je třeba říci, že obsah těchto stanovisek odvolací rozhodnutí reflektuje a v narativní části sděluje jejich obsah (prof. Š., M. S. – str. 3, dr. P., Ing. arch. A. – str. 4, Ing. arch. S., Ing. arch. K. – str. 5 odůvodnění). Po obsahové stránce se z obsahu těchto podkladů podává jak nesouhlas s existencí dostatečných architektonických a uměleckých hodnot *vily Anička*, tak i tvrzení, že zmiňovaný subjekt do dané lokality již architektonicky nezapadá. Z vyjádření prof. Š. je zřejmé, že dle jeho názoru *vila Anička* nedosahuje úrovně jiných, konkrétních, staveb na území města Hradec Králové; je na ní sice patrné jisté ovlivnění stavbami architekta Jurkoviče, celkové vyznění stavby však není přesvědčivé a je výrazně ovlivněno pozdějšími přestavbami. Z hlediska urbanistického prof. Š. uvedl, že Gočárova třída byla zamýšlena jako městský bulvár – záměrem bylo tedy vytvoření blokové zástavby, s čímž solitérní vila nekoresponduje. Ing. arch. A. se vyjádřil k urbanistickému zasazení vily, kdy konstatoval, že do dané lokality (na rozdíl od plánované administrativní budovy) nezapadá, neboť Gočárova třída má být lemována moderní blokovou zástavbou. Urbanistického začlenění se týká také vyjádření Ing. arch. S., dle kterého chybí kontakt *vily Anička* s původní zástavbou; objekt nyní již neplní původní funkci (bydlení) a nezapadá do urbanistické koncepce J. G. Z vyjádření Ing. arch. K. se taktéž podává, že vila do předmětné lokality urbanisticky nezapadá; nevykazuje také kvality kulturní památky, neboť už v době svého vzniku neměla čisté slohové řešení, byla opakovaně přestavována, většina interiérů již nezůstala zachována a byl změněn způsob jejího využití. Dle jeho názoru tak autenticita stavby byla výrazně znehodnocena. Co se týká stanoviska dr. P., i to po obsahové stránce zastává konstatovaná stanoviska. Z hlediska jeho použitelnosti však nelze přehlédnout, že je do značné míry neurčité, není též zřejmé, jakou odborností jeho autor disponuje; v převážné části se pak zabývá právními (nikoli odbornými – technickými, uměleckými, atd.) otázkami procesu prohlášení věci za kulturní památku. V žalobou napadeném (druhostupňovém) rozhodnutí jsou však všechny tyto otázky vypořádány, a to jak na str. 7 a 10 až 12, kde ministr podrobně zrekapituloval popis

zasazení vily *Anička* do okolí a její současný stav z hlediska uměleckého a architektonického (jak na něj nahlíží prvostupňový orgán), tak i na str. 13 až 15 a 17 odůvodnění, kde vyložil, proč aproboval hodnocení těchto otázek prvostupňovým orgánem. V žádném případě tedy nelze hovořit o tom, že by ve správním řízení nebyla výše zmiňovaná stanoviska a vyjádření zhodnocena a že by k nim nebyl zaujat věcný názor. Obě sporné otázky – architektonické a umělecké kvality vily a její vztah k okolí – byly věcně vypořádány. Je zřejmé, že přitom správní orgány vycházely jak z podkladů, které si samy opatřily, tak i z podkladů doložených stěžovatelem; tyto podklady pak byly vyhodnoceny ve vzájemných souvislostech a v souladu s principy logiky, tedy přezkoumatelným způsobem. Stěžovatel se svou argumentací fakticky jen domáhá jiného hodnocení skutkového stavu věci, na což městský soud (respektujíc autonomii správních orgánů v oblasti jejich správního uvážení) správně nepřistoupil. S jedinou výhradou (o níž bude pojednáno dále) tedy nepochybil ani městský soud, pokud stěžovateli v jeho tvrzení nepřisvědčil; i jeho závěry jsou plně přezkoumatelné, neboť odkazují na příslušné části obou správních rozhodnutí. Zmiňovanou výjimkou, kde se zdejší soud neztotožňuje s hodnocením městského soudu, je hodnocení způsobu, jakým se druhostupňové rozhodnutí vypořádává s dopisem M. S. Dle názoru Nejvyššího správního soudu tento podklad obsahuje relevantní argumentaci, vztahující se k řešené problematice; nic tedy nebránilo tomu, aby i k jeho obsahu bylo věcně přihlédnuto. Pokud se jím správní orgán odmítl věcně zabývat s tím, že nemá k dispozici otevřený dopis, na který M. S. reagoval, jedná se o důvod zcela věcně i právně irelevantní a jde nepochybně o procesní pochybení. Zdejší soud má nicméně za to, že toto pochybení nemůže vést k závěru o nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť obsahově se ze zmiňovaného dopisu podávaly stejné argumenty, jako v řádně vypořádaných stanoviscích.

Stěžovatel v rámci této skupiny kasačních námitek rovněž tvrdí, že selektivní přístup správních orgánů k podkladům pro rozhodnutí výslovně vyplývá i ze samotného odůvodnění druhostupňového rozhodnutí, dle kterého **Ministerstvo kultury přihlédlo jen k vyjádřením podporujícím prohlášení objektu za kulturní památku**. S tímto tvrzením se Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Žalobou napadené rozhodnutí totiž v narativní části podrobně popisuje průběh předcházejícího správního řízení, včetně podkladů, které byly opatřeny; fáze předcházející vydání prvostupňového rozhodnutí je popsána na str. 2 až 5. Třetí odstavec na str. 5 (ve vztahu k němuž argumentace stěžovatele směřuje) navazuje na odstavce, v nichž jsou popsána podkladová stanoviska a vyjádření, obsah posudků týkajících se stavebně technického stavu stavby, atd.; konkrétně odstavec druhý na str. 5 obsahuje stručné sdělení obsahu vyjádření Ing. arch. K. a Ing. arch. S., kteří se (jak již bylo výše uvedeno) vyslovili proti prohlášení vily *Anička* za kulturní památku. Navazuje-li na tento odstavec formulace: „*Ministerstvo kultury v řízení přihlédlo i k dalším vyjádřením podporujícím prohlášení objektu za kulturní památku, a to k ...*“, nelze z toho rozhodně dovodit závěr předkládaný stěžovatelem, a sice, že ministerstvo přihlédlo *jen* k těm podkladům, které se vyslovují ve prospěch prohlášení posuzované vily kulturní památkou. Jde o pouhé konstatování toho, jaké *další* podklady byly vzaty za podklad rozhodnutí.

Nedostatečnost skutkových zjištění dovozuje stěžovatel konečně též ze **způsobu, jakým bylo ve správním řízení uváženo o stavebně technickém stavu vily *Anička***. Stěžovatel zde namítá nejen faktické nedostatky k posudku Ing. V., ale též jeho samotnou použitelnost pro potřeby dokazování. Pokud jde o procesní použitelnost posudku Ing. V., městský soud konstatoval, že ustanovení § 50 správního řádu nevylučuje, aby byl vzat za podklad pro rozhodnutí i takový posudek, který nebyl zadán ve správním řízení a nebyl vypracován soudním znalcem. Tento názor Nejvyšší správní soud zcela sdílí, neboť z ustanovení § 50 odst. 1 správního řádu se podává, že *podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé*; jako důkaz pak lze užít *všech důkazních prostředků, které jsou*

*vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, obhledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek (§ 51 odst. 1 správního řádu). Z uvedeného je tedy zřejmé, že jako důkaz (tedy podklad pro rozhodování) lze použít v zásadě cokoliv, co může přispět ke zjištění skutkového stavu věci, je-li takový podklad opatřen v souladu se zákonem. Je to přitom správní orgán, který rozhoduje, které důkazy pro tyto potřeby opatří, respektive které nabízené důkazní prostředky provede a osvědčí jako důkazy (§ 52 správního řádu). Důkaz znaleckým posudkem (§ 56 správního řádu) je pak obligatorně vázán na osobu znalce (osobu zapsanou v seznamu znalců, případně, ve výjimečných případech, i jinou osobu, která může být *ad hoc* ustanovena znalcem, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 24 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů) a na procesní úkon správního orgánu – usnesení, kterým je znalec ustanoven a je jím vymezen rozsah jeho znaleckého posouzení. Pokud má být vzat za podklad rozhodování posudek, který nebyl opatřen postupem dle ustanovení § 56 správního řádu, lze jej použít jako důkaz (prostou) listinou, ve smyslu ustanovení § 53 správního řádu. Z uvedeného tedy především vyplývá, že posudek Ing. V. (který je autorizovaným inženýrem pro pozemní stavby, statiku a dynamiku staveb) mohl být v daném řízení použit jako listinný důkaz. Stejně ovšem muselo být přístupováno i k posudku Pavla Broušila, neboť ten byl předložen účastníkem řízení (stěžovatelem); nebyl tedy zadán správním orgánem a z hlediska správního řízení se tak rovněž nejedná o znalecký posudek, ale o listinný důkaz. Domnívá-li se proto stěžovatel, že posudek Pavla Broušila byl, na rozdíl od posudku Ing. V., znaleckým posudkem, ve smyslu ustanovení § 56 správního řádu, a z tohoto důvodu tak měl být v rámci volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu) více akcentován, jde o zcela chybnou premisu.*

Co se týče způsobu, jakým byl obsah těchto posudků ve správním řízení vyhodnocen, Nejvyšší správní soud sdílí názor městského soudu, že otázka stavebně technického stavu *vily Anička* byla pro posouzení věci pouze otázkou podpurnou. Optikou tohoto hlediska by nebylo možné prohlásit stavbu kulturní památkou pouze tehdy, pokud by její technický stav byl natolik nevyhovující, že by přicházela v úvahu pouze její demolice. Takový závěr ovšem ani z jednoho z posudků nevyplývá; znalci skutečně víceméně shodně popisují technické deficity stavby, rozcházejí se pouze v hodnocení jejich intenzity a možnostech (případně obtížnosti) jejich odstranění. Co lze při hodnocení této dílčí otázky městskému soudu vytknout, je pouze ne zcela důsledné odmítnutí názoru správních orgánů, že *oba posudky nevyklučují prohlášení vily Anička za kulturní památku*. Posouzení, zda určitá věc může být prohlášena za kulturní památku, je otázkou právní, k níž je příslušný výlučně orgán památkové péče, přičemž znalec se může vyjadřovat toliko k otázkám technickým (které budou následně právně hodnoceny); pokud se tedy v posudku vyjádří, kromě otázek odborných, technických, též k otázkám právním, je nutno od těchto závěrů odhlédnout. Tento názor sice městský soud v odůvodnění rozsudku taktéž vyslovil, přesto však popsanou nedůslednost přístupu správních orgánům několika místech fakticky akceptoval. Takový deficit nicméně nemůže mít na zákonnost správních rozhodnutí obou stupňů žádný vliv, neboť oba posudky technické hodnocení stavby obsahují, a v tomto rozsahu byly jejich závěry ve správním řízení vzaty za podklad rozhodnutí. Z těchto důvodů také Nejvyšší správní soud sdílí názor městského soudu, že v otázce stavebně technického stavu *vily Anička* neexistovaly mezi oběma posudky natolik závažné rozdíly v jeho hodnocení, aby bylo nutné zadat vypracování (jiného) znaleckého posudku.

Dále je kasační stížností městskému soudu vytýkáno, že nezohlednil **procesní pochybení ve správním řízení; skutkové hodnocení věci nemá**, dle názoru stěžovatele, **oporu ve správním spisu a je s ním dokonce v rozporu**. Stěžovatel zde výslovně poukazuje na způsob, jakým byl posouzen stavebně technický stav *vily Anička*; opětovně též namítá absenci řádného zhodnocení argumentů, rozporujících památkový význam předmětného objektu. Vzhledem k tomu, že o těchto námitkách bylo pojednáno již výše, nepovažuje Nejvyšší správní

soud za smysluplné, opakovat závěry již vyslovené, byť se zde upínají k částečně odlišným důsledkům. Věcně se zdejší soud nebude zabývat ani **výhradami stěžovatele ke stanovisku Národního památkového ústavu**, z něhož bylo ve správním řízení taktéž vycházeno. V tomto případě je ovšem důvodem fakt, že výhrady v tomto směru vznesené v kasační stížnosti nebyly uplatněny již v řízení před krajským soudem; pouhé zmínky o stanovisku Národního památkového ústavu na str. 6, 7 a 10 žaloby nebyly uplatněny jako věcné výhrady proti obsahu tohoto stanoviska, a z tohoto důvodu se nyní nastolenou otázkou jeho použitelnosti nemohl zabývat ani městský soud. Jde tedy o situaci předvídanou v ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., dle kterého *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl*. Vzhledem k tomu, že sdělení výhrad proti stanovisku Národního památkového ústavu stěžovateli nic nebránilo již v řízení před městským soudem, jde nyní o kasační námitku nepřijatelnou a zdejší soud se jí proto věcně zabývat nemůže.

Namítá-li dále stěžovatel, **že pokud se jednotliví experti a odborné instituce v otázce posouzení existence hodnot podmiňujících rozhodnutí o památkové ochraně vily Anička rozcházejí, měl být k posouzení této otázky zadán znalecký posudek**, i k této otázce se zdejší soud již víceméně vyjádřil. Jak bylo výše opakovaně konstatováno, ve věci byla opatřena celá řada odborných podkladů, svědčících dílem pro argumenty stěžovatele, dílem pro prohlášení vily Anička kulturní památkou. Pokud ministerstvo tato stanoviska a vyjádření věcně posoudilo, vyhodnotilo a poté vyložilo, proč se přiklonilo k závěru o existenci hodnot uvedených v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, lze takový postup akceptovat. Protichůdnost některých skutkových podkladů nemusí vést správní orgán nutně k zadání znaleckého posudku, který by se k těmto rozporům vyjádřil, a to tím spíše, že v dané věci byl správní orgán (Ministerstvo kultury, potažmo ministr) orgánem odborně dostatečně způsobilým k tomu, aby si (cestou volného hodnocení důkazů - § 50 odst. 4 správního řádu) o předmětné problematice učinil vlastní úsudek.

Stěžovatel namítá také **neobjektivitu v rozhodování městského soudu** v souvislosti s jeho zmínkou o podpoře části veřejnosti záměru prohlášení vily Anička za kulturní památku. Ani v tomto argumentu Nejvyšší správní soud stěžovateli nemůže přisvědčit. Vytykanou zmínku totiž městský soud učinil v návaznosti na žalobní tvrzení stěžovatele, dle kterého měl být původně souhlasný postoj Magistrátu města Hradce Králové k investičnímu záměru stěžovatele změněn (ve smyslu jeho souhlasu s prohlášením vily za kulturní památku) právě v souvislosti s medializací celé věci, v jejímž důsledku se začala pro tento záměr vyjadřovat i část odborné veřejnosti. Městský soud tento argument stěžovatele vyložil pouze jiným způsobem, kdy stěžovatelem poukazované petiční akce (podporující památkovou ochranu vily) vyhodnotil spíše jako určitou pochybnost o znalosti místní samosprávy o postoji veřejnosti k této otázce, a to právě v kontextu následující změny jeho původně souhlasného stanoviska s památkovou ochranou objektu na stanovisko nesouhlasné. V této argumentaci neshledává Nejvyšší správní soud nic nepřijatelného; tím méně pak může jít o důvod, který by mohl zpochybnit objektivitu rozhodování soudu.

Konečně, pokud stěžovatel namítá, že městský soud fakticky nevypořádal jeho námitku týkající se nepřijatelného odkazu ministerstva na kontext evropské úpravy této problematiky, zde lze stěžovateli přisvědčit v tom, že napadený rozsudek se k této otázce vyjadřuje pouze velmi stručně. Na str. 28 odůvodnění nicméně upozorňuje, že v dané věci bylo (při absenci komunitární úpravy této oblasti) rozhodováno výlučně dle českého vnitrostátního práva, přičemž odkaz ministerstva na způsob památkové ochrany v jiných evropských zemích byl učiněn pouze zcela okrajově a podpůrně. Jakkoli by si zdejší soud dokázal představit podrobnější vypořádání této námítky, nelze hovořit o tom, že by městským soudem zvolený způsob nebyl akceptovatelný.

Lze tedy uzavřít, že Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou; nezbylo mu tedy, než ji za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., rozsudkem zamítnout.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu